

NORSKE LANDSKAPSARKITEKTERS FORENING
MEDLEM AV INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS – IFLA
MEDLEM AV IFLA EUROPE - IFLA ER

Josefines gate 34, 0351 Oslo
Tlf 23 33 24 60, 918 53 106
post@landskapsarkitektur.no
www.landskapsarkitektur.no
NO 975 506 533

3.5.2016

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

postmottak@kld.dep.no

NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder Fråsegn fra Norske landskapsarkitekters forening (NLA)

Norske landskapsarkitekters forening (NLA) sender med dette fråsegn til NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder. Fråsegna er konsentrert om, men ikkje avgrensa til, kapittel 7.

Generell kommentar til NOU 15:16

NOU 15:16 omhandlar mellom anna blågrøne overvassløysingar som ressurs for estetikk- og rekreasjonsføremål. I den samanhengen ville det vore naturleg om kunnskap om estetikk og formgiving vart tillagt større vekt i utgreiinga. Bruk av overvatn som ressurs er også ei formgivingsoppgåve og det finns mange estetiske verkemiddel som kan takast i bruk for å sikra overvassanlegg som har høg verdi for rekreasjon, leik og opphald. Blågrøne strukturar tiltrekk menneske sidan både vatn og folk fylgjer minste motstands veg gjennom terrenget. Korleis ein opplever og ynskjer å ta i bruk blågrøne strukturar er derimot avhengig av utforminga og estetikken i anlegget.

Kapittel 7.1.2 Utnytte overvann som ressurs

I kapittelet vert blågrøne areal lyfta fram som element som kan bidra til å redusera urban støy og vidare vert det hevda at grøntareal som tre og hekkar kan nyttast som «mjukare» løysingar for å redusera støyproblem i byområder.

Det er rett at areal dekkja av mjuke material som t.d. gras og busker vil absorbera lyden betre enn harde flater som t.d. asfalt og betong som reflekterer mesteparten av lydbølgjene. På den andre sida vil vassflater reflektera meir eller mindre all lyd, og er slik sett ikkje noko betre enn harde flater.

Blågrøne areal sitt bidrag til å redusere urban støy er avhengig av utforming, kva for material som er brukt, og kvar dei er plassert i forhold til kvar enkelt mottakar.

Vegetasjon kan også skapa ei opplevd betring av støysituasjonen ved å skjula støykjeldene og ved at fuglekvitte vert ein del av lydbiletet.

Slik teksten er skriven kan ein og få inntrykk av at grøntareal kan nyttast som erstatning for støyskjermer, og det vil i dei aller fleste situasjonar ikkje vera tilfelle. Dersom ein har ein støyskerm som gir god støydemping mellom kjelde og mottakar, vil det vera behov for svært mykje vegetasjon for å få tilsvarende støydemping. Eit vegetasjonsfelt med 50 meter breidd gir 3-6 dBA lydreduksjon. For hekkar og mindre plantingar på 1-2 meter breidd er lydreduksjonen inntil 1dBA (Statens vegvesen, 2008).

Grøne areal kan betra situasjonen der alternativet hadde vore at ein er omgitt berre av asfalt, betong, vatn eller andre harde flater. Men nokon erstatning for støyskjermer er det ikkje.

Tabell 7.1 Oversikt over positive effektar knytt til opne overvasstiltak

Lokal klimaregulering

Opne overvasstiltak kan gi kjølande effekt i områder som elles er dominert av harde flater. Dette kan vera eit godt tiltak for å skapa betre klima i bykjerner.

Støyreduksjon

Setninga er sjølvmotseiande sidan refleksjon og absorpsjon er motsetnader av kvarandre. Absorpsjon av lydbølgjer er støydempende medan refleksjon av lydbølgjer er eit støyproblem.

Biologisk mangfald

Temaet er skildra frå ein menneskesentrisk ståstad. Dersom det er meininga bør det koma tydelegare fram. Biologisk mangfald kan, i tillegg til å ha estetisk verdi, ha både eigenverdi og økologisk og økonomisk verdi. I byar kan opne overvassystem danna grunnlag for artsmangfald som bidreg til å oppretthalda næringskjeder og større økologiske samanhengar.

Kapittel 7.2.3 Identifisering av overvasstiltak

Generell kommentar til kapitlet

Det kunne med fordel ha vore fleire visuelle og konkrete dømer på dei ulike overvasstiltaka, jamfør figur 7.9. Det burde også koma fram at utforming av blå-grøne strukturar bør involvera fagpersonar frå disiplinane landskapsarkitektur og VA.

NLA meiner det er viktig å ha fokus på fagområdet overvatn. Grunnlaget som NOU 15:16 etablerer for vidare arbeid med handtering av overvatn er kjærkome.

Kapittel 11 Handtering av overvatn i planlegging

Kapittelet gir god oversikt og er godt skrive. Eit punkt der me har møtt på utfordringar er ved bruk av reguleringsføremål teknisk infrastruktur-overvassnett (SOSI 2143) for leidningsanlegg/lukka løysingar. Dette er ofte tett innåt andre føremål under bakken (drikkevatt, spillvatt, kablar) og med annan arealbruk på overflata (til dømes samferdsel). Ei heilskapleg tilnærming her vil krevje regulering av ei rekke føremål i nivå under bakken. Ein kan spørje seg om dette er hensiktsmessig anna enn for sær store dimensjonar eller om det er godt nok dekkja gjennom anna lovverk om framføring av slike anlegg.

13.2.3 Andre aktuelle regler

Basseng i tilknytning til opphaldsareal treng i utgangspunktet sikring, men vegleiinga til TEK10 oppgjev at gjerde kan vera unødvendig dersom vegetasjonen hindrar at born lett kjem til vatnet, eller dersom vassdjupna ikkje overstig 20 cm der born kan komme til (Sintef Byggforsk, 2012).

Vi stiller oss til disposisjon for eventuell vidare oppfølging.

Venleg helsing

Aase M. Hørnsdal
President NLA

Marit Hovi
Dagleg leiar

Nora Helleland
Landskapsarkitekt MNLA
Sign.

Med bistand frå:

Valborg Leivestad, landskapsarkitekt, Multiconsult
Kari Laaverud Mangset, landskapsarkitekt, Multiconsult
Inger Hageberg, landskapsarkitekt, Multiconsult
Christer Aarnæs, rådgivar akustikk, Multiconsult
Ingrid Norén, naturforvaltar, Multiconsult
Lars Hjernstad, siv. ing., Multiconsult

Kjelder

Sintef Byggforsk. (2012, Mai). *Sintef Byggforsk*. Hentet fra Sintef Byggforsk:

<https://bks.byggforsk.no/DocumentView.aspx?documentId=246§ionId=2>

Statens vegvesen. (2008). *Støyskjermer- Idekatalog. Eksempler fra Akershus og Oslo*. Oslo: Statens vegvesen.